

αντίλαλος ΤΗΣ ΒΡΙΣΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ
«ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»

ΝΙΚΗΤΑΡΑ 8-10 1ος ΟΡΟΦΟΣ
106 78 Αθήνα

ΤΕΥΧΟΣ 16 ΑΝΟΙΞΗ 1992

αντίλαος ΤΗΣ ΒΡΙΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΛΕΣΒΟΥ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ»

ΤΕΥΧΟΣ 16
ΑΝΟΙΞΗ 1992

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ-ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΚΛΕΟΝΙΚΗ ΚΑΦΑΛΟΥΚΟΥ
ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΝΙΚΕΛΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Εκδόσεις ΠΙΕΛΕΚΑΝΟΣ
Σόλωνος 114 - 1ος όροφος
ΤΗΛ.: 36.18.129 - 36.44.284

Υπεύθυνο σύμφωνα
με το νόμο
το Διοικητικό Συμβούλιο

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ «ΓΡΑΜΜΑ»
Ζ. Πηγής 31 - 106 81 Αθήνα
Τηλ.: 36.07.703 FAX: 36.28.938

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

— Βατερά	1
— Ανάπτυξη Βατερών	2
— Γαλάζια σημαία στα Βατερά	3
— Ανταπόκριση «Αιολικά Νέα»	4
— Δραστηριότητες Συλλόγου	5
— Εκκλησιαστικό συμβούλιο ιερού ναού Ζωοδ. Πηγής	7
— Βρύση στον 'Άγιο Κων/ντίνο	8
— Κοινοτικά	9
— Πανηγύρι Αγίου Γεωργίου	10
— Ιστορικά	11
— Παλιόπυργος	12
— Δάσκαλος Παπάνης	13
— Ανταποκρίσεις από Βρίσα	14
— Κοινωνικά	16

BATEPA

Αρκετές φορές στο περιοδικό σας φίλοι ενήθηκαν διάφορες απόψεις και θέσεις για το θέμα BATEPA. Θα ήθελα αυτή τη φορά χωρίς τη διάθεση να πρωτοτυπήσω να δώσω μια διαφορετική νότα στη μελωδία BATEPA και να προβληματίσω τους αναγνώστες σας αλλά συνάμα και να τους προκαλέσω.

Δεν πάνε πολλά χρόνια θα έλεγα μερικές δεκαετίες που η λέξη BATEPA δεν έλεγε τίποτα για τους περισσότερους. Μία στέλειωτη φυσική ομορφιά την οποία μονοπάλησαν μερικά «τζάκια της Μυτιλήνης για τις καλοκαιρινές τους διακοπές και οι συγχωριανοί μας ευχόταν να μην τους δοθεί «προίκω» από τον πεθερό. Όταν σε κάποιες μεριές του νησιού μας οικοδομούνταν τουριστικά συγκροτήματα, γυριζόταν σκηνές κινηματογραφικών ταινιών και προβάλλονταν διεθνώς, τα BATEPA ήταν άγνωστα και ιερός τόπος μοναχικών διακοπών.

Αλλά οι δείκτες κινήθηκαν αργά αλλά σταθερά κάτω από την πίεση το θάρρος μερικών «τολμηρών». Ήρθε το ηλεκτρικό, συνδέθηκαν οδικά με τη Μυτιλήνη, έφθασε το τηλέφωνο και παράλληλα με την γενική υποδομή άρχισαν δειλά-δειλά την εμφάνισή τους και οι διάφορες τουριστικές επιχειρήσεις την εποχή που οι τότε επιχειρηματίες ήταν κάτω από την χλεύη και την περιφρόνηση των συγχωριανών μας.

Και φθάσαμε σήμερα η λέξη BATEPA να είναι γνωστή όχι μόνο επιλεκτικά στους Μυτιλινιούς που τα ανακάλυψαν για το καλοκαιρινό τους μπάνιο αλλά διεθνώς.

Σήμερα που ο μοναδικός πόρος επιβίωσης του νησιού μας είναι ο τουρισμός τα BATEPA έχουν μια περίοπτη θέση στα μεγαλύτερα κέντρα αποφάσεων και ελέγχου της τουριστικής βιομηχανίας. Αφίσες με την παραλία μας βρίσκονται στις

μεγαλύτερες τουριστικές εκθέσεις και στα γραφεία των μεγάλων tour-operators. Ενώ φωτογραφίες και άρθρα υπάρχουν σε όλους τους τουριστικούς οδηγούς και τουριστικά περιοδικά.

Στα BATEPA σήμερα υπάρχουν και λειτουργούν τρία άφογα ξενοδοχειακά συγκροτήματα με εστιατόριο και bar οκτώ συγκροτήματα ενοικιαζόμενων δωματίων αρκετά εστιατόρια και ταβέρνες, ρυβ και καφετέριες, μάρκετ και περίπτερα και πληθώρα επιπλωμένων δωματίων και τέλος ένα τουριστικό συγκρότημα εφάμιλλο των μεγαλύτερων συγκροτημάτων CLUB. Το DIONUSOS CLUB με camping-bungalows, εστιατόριο καφετέρια, Super market, πισίνα, πλυντήρια στεγνωτήρια ρούχων και ένα Dancing club το οποίο επιλέγη από την πληθώρα των ομοειδών του ανά την Ελλάδα ανάμεσα στα 20 καλύτερα που θα φέρουν το όνομα West club. και θα προβάλουν τα BATEPA μας πανελλάδικα με την οργάνωση πληθώρας εκδηλώσεων τους καλοκαιρινούς μήνες.

Στα BATEPA σήμερα υπάρχει η δυνατότητα και η ανάγκη για κατασκευή και νέων συγκροτημάτων και τουριστικών επιχειρήσεων και απαιτείται η ενεργός συμμετοχή όλων μας προς την κατεύθυνση αυτή η οποία θα επιφέρει εκτός από την ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας της δημόσιας, με την δημιουργία τραπεζών-ταχυδρομείου-ΟΤΕ και γενικότερες δημόσιας υποδομής. Έκδηλη είναι επίσης και η έλλειψη σωστού λιμανιού με δυνατότητα εενπροέτησης τουριστικών σκαφών και λιμενισμού.

Υστερά απότα ανωτέρω νομίζω πως ήρθε ο καιρός παράλληλα με την άφυχη τουριστική υποδομή να οικοδομήσουν και την έμψυχη τουριστική υποδομή να αρχίσουμε να δημιουργούμε «τουριστική συνείδηση».

Σήμερα που έχει γίνει πλέον έντονο το πρόβλημα της μονοκαλλιέργειας της ελιάς στην περιοχή μας θεωρώ ότι είναι αναγκαίο όσο ποτέ άλλοτε να δούμε τον τουρισμό με το μάτι που πρέπει. Να πάφουν να αντιμετωπίζονται οι τουρίστες σαν «ξεβράκωτοι» που βρομίζουν την παραλία μας, αλλά να τους δούμε σαν τα προϊόντα της καλύτερης βιομηχανίας που μπορούμε να αναπτύξουμε και σαν το καλύτερο μέσο για την ποσοτική, ποιοτική, και κύρια οικονομική μας ανάπτυξη.

Μέχρι πότε οι τουριστικές επιχειρηματίες της περιοχής μας θα πρέπει να αναζητούν προσωπικό εκτός της περιοχής μας ενώ υπάρχει ένα μεγάλο εργατικό δυναμικό το οποίο θα αναζητεί δουλειά στην Αθήνα.

Γιατί δηλαδή είναι κατηγορία να δουλεύει κανείς σε μια επιχείρηση του χωριού του; Ενώ στην Αθήνα δουλεύει σε πολύ κακές συνθήκες δουλειάς.

Μέχρι πότε θα πρέπει να αναζητούμε μια θέση στο Δημόσιο όταν έχουμε μια, από τις καλύτερες θέσεις στον κόσμο. 'Όταν οι δάσκαλοι πλέον δύσκολα βρίσκουν δουλειά και πολύ πιο δύσκολα διορίζονται στο τόπο τους όταν οι Ανώτατες και Ανώτερες σχολές έχουν γίνει άπιαστο όνειρο για τους περισσότερους νέους του χωριού μας, όταν η

επαγγελματική αποκατάσταση γίνεται καθημερινά όλο και πιο δύσκολη μήπως είναι καιρός πλέον το γνωστό σε όλους εμάς «Δασκαλοχώρι» να στραφεί και στα τουριστικά επαγγέλματα. Μήπως θα πρέπει πλέον και οι Βρισαγώτες να σπουδάζουν διοίκηση επιχειρήσεων, receptionist, μάγιειρες μαΐτρ, σερβιτόροι;

Νομίζω ότι τώρα πλέον που η υπόθεση τουρισμός άρχισε να γίνεται αισθητή στους περισσότερους και δείχνει τα αποτελέσματα του άμεσα θα πρέπει όλοι να συμβάλλουν ενεργά ώστε τα BATEPA να αποκτήσουν την θέση που τους ανήκει.

Είναι τίμημα και τίλος να μπορείς να καυχιέσαι ότι είμαι από τα BATEPA και θα πρέπει όλοι οι συγχωριανοί μας να γίνουν οι καλύτεροι διαφημιστές της περιοχής τους.

Ήρθε πλέον ο καιρός να σταματήσει η στείρα κριτική μετά τις καλοκαιρινές διακοπές και να αρχίσει η επικοδομιτική προβολή του τόπου μας. Και νομίζω πς πρέπει πλέον να σταματάθει η επίθεση εναντίον των τουριστικών επιχειρήσεων της περιοχής μας και να αρχίσει η διαφήμιση της.

Φιλικά
Λάμπης Τσάμουρας

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΑΤΕΡΩΝ

Διαβάζοντας ένα άρθρο μιας τοπικής Λεσβιακής εφημερίδας ένας δημοσιογράφος αναρωτιέται: «Πόσο εύκολο στ' αλήθεια είναι στην καρδιά της Αθήνας να σκέφτεσαι το νησί σου, να σκέφτεσαι τη θάλασσα του, να σκέφτεσαι για όλα αυτά?» Αλήθεια πόσο εύκολο είναι να ξεχάσεις το γκρίζο και να δεις το απέραντο γαλάζιο της πατρίδας σου; Πώς είναι δυνατόν να μην θυμηθείς το μεσημεριάτικο αγεράκι που έρχεται κάθε

μέρα από τον 'Αγιο Φωκά; Κι όμως η εικόνα των Βατερών βρίσκεται πάντα στη σκέψη μας. Είναι η απαντοχή στις γκρίζες μέρες του χειμώνα κι η λαχτάρα του επόμενου καλοκαιριού. Είναι τα Βατέρα μας που όσο ρομαντικά και να μας γεμίζουν θύμησες, αποτελούν και ένα μέρος τουριστικά ανερχόμενο, του πανέμορφου νησιού μας. 'Ισως και το πιο όμορφο από φυσικής ομορφιάς. Νομίζω λοιπόν, πως κάποια στιγμή μέσα στις

σκέψεις μας πρέπει να μπαίνει και το ερωτηματικό πως αυτό το μέρος θα αναπυχθεί σωστά και με ανοδική πορεία. Γιατί ας μη γελιόμαστε, η σωστή τουριστική άνοδος των Βατερών μας αποτελεί και ένα οικονομικό όφελος για το χωριό μας. Πολλές είναι οι κινήσεις που έγιναν το τελευταίο χρονικό διάστημα για την διαφήμιση και τη βοήθεια της καλυτέρευσης της νέας τουριστικής σαιζόν. 1) Έγινε μια συγκέντρωση των ξενοδοχείων του νησιού εν όψει της νέας τουριστικής περιόδου όπου πάρθηκαν κάποιες αποφάσεις που δημοσιεύθηκαν στα τοπικά έντυπα αλλά ήταν και μια μορφή πίεσης προς τον κυβερνήτη για τα καίρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Μεταξύ αυτών τα πλέον σημαντικά είναι η καλυτέρευση των δρομολογίων των πλοίων, η συχνότερη και καλύτερη αύξηση των συγκοινωνιακών μέσων, καλυτέ-

ρευση του οδικού δικτύου και μια γενικότερη διαφημιστική καμπάνια ολόκληρου του νησιού.

Επίσης επαφές με τις κοινοτικές αρχές για μια ταυτόχρονη βοήθεια στις διάφορες ενέργειες.

Στο χωριό μας έγινε επίσης μια συγκέντρωση όλων των φορέων (κοινοτικής αρχής-καταστηματαρχών-ξενοδόχων -ιδιοκτητών ενοικιαζόμενων δωματίων) η οποία είχε απόλυτη απαρτία. Συναποφασίστηκαν τα μέτρα που θα παρθούν για τη νέα σαιζόν:

α) οργάνωση υποδοχής των ξένων, β) καθαριότητα, γ) καθαριότητα της παραλίας, δ) ενιαίες τιμές στα καταστήματα, ε) τρόπος απόδοσης του φόρου παρεπιδημούντων με την προϋπόθεση ο φόρος να διατίθενται για κοινοτικά έργα για την καλυτέρευση των Βατερών.

συνέχεια στη σελ. 15

Γαλάζια Σημαία στα Βατερά

Χαρισματικές θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ορισμένες περιοχές της χώρας και ειδικότερα του νησιού μας. Μια απ' αυτές είναι και η παραλία των Βατερών, μια παραλία μαγευτική που συγκεντρώνει κάθε χρόνο πολλούς τουρίστες και από την Ελλάδα και από το εξωτερικό. Στην παραλία αυτή λοιπόν θα αναρτηθεί στις αρχές Ιουνίου η γαλάζια σημαία της ΕΟΚ που είχε δοθεί πέρσι. Απ' ότι μας είπε ο Πρόεδρος της Κοικότητας Βρίσας, κ. Βάσσος, η τοποθέτηση της σημαίας αυτής καθυστέρησε ένα χρόνο, επειδή η Κοινότητα την παρέλαβε τέλος Αυγούστου, τότε δηλαδή που η τουριστική περίοδος βρισκόταν προς το τέλος της. Έτσι, φέτος από την αρχή της τουριστικής περιόδου, η γαλάζια σημαία της ΕΟΚ θα κυματίζει στην παραλία των Βατερών. Το Υπουργείο Αιγαίου επιχορήγησε την Κοινότητα με 3 εκ. δρχ. για την τουριστική αξιοποίηση και τον καθαρισμό της παραπάνω παραλίας.

Σε 21,7 εκ. δρχ. εξάλογου ανέρχεται το ποσό που έλαβε η Κοινότητα Βρίσας από την ψήφιση του Νομαρχιακού Προγράμματος. Τα 15 εκ. δρχ. θα διατεθούν για την αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης - αποχέτευσης - των οικισμών Βρίσας-Βατερών-Αγίου Φωκά. Η μελέτη του έργου αυτού αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στην εβδομάδα. Το επόμενο βήμα θα είναι, να συζητηθεί η δημοπρασία του στο Κοινοτικό Συμβούλιο. Από τα 15 εκ. δρχ. ένα μέρος τους θα διατεθεί και για να συδεθεί μια γεώτρηση που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα, με την κεντρική δεξαμενή της Κοινότητας. Στην Κοινότητα ακόμη δόθηκαν 2 εκ. δρχ. για έργα αγροτικής οδοποΐας.

Αξίζει να σημειωθεί πως στην Βρίσα, την περασμένη Πέμπτη, πραγματοποιήθηκε πανηγύρι του Αγίου Κωνσταντίνου, που είναι ξακουστό σε ολόκληρο το νησί.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΑΙΟΛΙΚΑ ΝΕΑ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΡΙΣΑΓΩΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Να γίνει η περιοχή Βρισάς πόλος έλξης τουριστών

Μια συζήτηση του Πρόεδρου Συλλόγου, κ. Θεολ. Νικέλλη με τον ανταποκριτή μας Αρ. Σγατζό

• Εκδηλώσεις στα Βατερά

- Το «Συγχωρεμένο» στην Κοινότητα-αξιοποίηση του
- Εξωραϊσμός του χωριού

Πρωτοβουλία για την αξιοποίηση της έκτασης του «Συγχωρεμένου» ετοιμάζεται να αναλάβει ο Σύλλογος Βρισαγωτών Αθηνών. Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση είναι να δικαιωθεί η Κοινότητα Βρισάς στο δικαστικό αγώνα που δίνει για να της αναγνωρισθεί η κυριότητα της έκτασης αυτήφ. Αυτό δήλωσε ο Πρόεδρος του Συλλόγου Βρισαγωτών, κ. Νικέλλης, με την ευκαιρία του ξεκινήματος της 2ης θητείας του επανεκλεγέντος Δ.Σ. του Συλλόγου.

Αποφασιστική η συμβολή του Συλλόγου

Ν.Θ.: «Η αξιοποίηση του Συγχωρεμένου (800 στρέμματα παραθαλάσσια) θα αποτελέσει μια ανάσα για τον κόσμο που έμεινε στη Βρίσα, αλλά και θα γίνει κίνητρο επιστροφής πολλών ξενιτεμένων στο χωριό».

«Α.Ι.Ν.»: Σε ποιό σημείο όμως βρίσκονται οι δικαστικοί αγώνες;

Ν.Θ.: «Κοιτάξτε να δείτε. Τα αποδεικτικά

στοιχεία που διαθέτει η Κοινότητα μας είναι ατράνταχτα. Έχουμε στραφεί και κατά του Δημοσίου και κατά των ιδωτών που κατά καιρούς καταπάτησαν τμήματα του «Συγχωρεμένου». Ο Σύλλογος μας παρεμβαίνει αποφασιστικά με κάθε μέσο που διαθέτει (νομική-οικονομική υποστήριξη) και πιστεύουμε ότι θα δικαιωθούμε».

• Άνομα συμφέροντα

Ο Πρόεδρος όμως του Συλλόγου δεν μένει εδώ. Προχωράει και στη διατύπωση κάποιων προσωπικών του υπονοιών, που ενισχύονται από τις υποψίες και άλλων, που ασχολούνται με την υπόθεση (νομικών συμβούλων, κύκλων της Κοινότητας κ.ά.).

«Δεν αποκλείεται πίσω από τους καταπατητές να κρύβονται κάποιοι άλλοι. Μπορώ να πω ότι τους έχουμε εντοπίσει και θα τους ανακαλύψουμε, όταν έρθει ο καιρός. Είμαστε αποφασισμένοι να κρατήσουμε για το χωριό μας αυτό που δικαιωματικά του ανήκει. Η έξοδος της Βρισάς από την κρίση θα γίνει μόνο με την τουριστική ανάπτυξή της. Τα Βατερά δεν είναι αρκετά. Ασφυκτιούν σε μια στενή λωρίδα της ακτής. Η ανάπτυξη της περιοχής θα προχωρήσει μόνο με τη δημιουργία ενός τουριστικού τριγώνου, αποτελούμενου από το χωριό, τα Βατερά και το «Συγχωρεμένο».

Πολύπλευρη δραστηριότητα

Όμως ο Σύλλογος Βρισαγωτών δεν περιορίζει τη δράση του μόνο στην υπόθεση «Συγχωρεμένου». Απ' τους λίγους Συλλόγους της Αθήνας που είναι τόσο συνδεδεμένοι με τη γενέθλια γη, έχει αναπτύξει στο παρελθόν πλούσια δράση στο χωριό. Στα βήματα αυτής της παρά-

δοσης, το επανεκλεγείν Δ.Σ. του Συλλόγου έχει ετοιμάσει ένα πλούσιο πρόγραμμα δράσης για το καλοκαίρι. Οι καλλιτεχνικές και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες που εντάσσονται στο πρόγραμμα αυτό, θα έχουν ως στόχο να αποδείξουν την περιοχή της Βρίσας και ιδιαίτερα τα Βατερά σαν ένα αξιόλογο παραθεριστικό

θέρετρο, που δεν θα προσφέρει μόνο όμορφες ακτές και καθαρή θάλασσα στους τουρίστες. Τέλος, με πρωτοβουλία του Συλλόγου έχει ξεκινήσει μια προσπάθεια εξωραϊσμού του χωριού, με πρώτο έργο την αναπαλαίωση και συντήρηση της Αχιλλειοπηγάδας, που σύμφωνα με την παράδοση έχει κτίσει ο Αχιλλέας.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Στις 10 Φεβρουαρίου έγινε η επήσια γενική συνέλευση του συλλόγου μας και εκλογές προς ανάδειξη νέου Δ.Σ.

Η γενική συνέλευση είχε μεγάλη επιτυχία διότι παρευρέθησαν πολλά άτομα, περισσότερα από κάθε άλλη φορά. Άλλα αυτό που μας ικανοποίησε ήταν ότι ήλθαν νέοι και νέες διότι η προσπάθεια που κάναμε τον τελευταίο καιρό ήταν να πλαισιωθεί ο σύλλογος μας υπό την νεολαία μας. Έγινε ο απολογισμός του έργου του συλλόγου της διετίας που πέρασε. Πρέπει να πούμε χωρίς να περιαυτολογούμε ότι το έργο της διετίας ήταν αξιόλογο. Οι σημαντικότερη δραστηριότητα ήταν η αγορά αίθουσας και η βοήθεια προς την Κοινότητα οικονομική και ηθική στο θέμα «Συγχωρεμένου». Έγινε υπό τον ταμία κ.δ. Τσάτσου ο απολογισμός του ταμείου. Κατά την

διετία τα έσοδα του ταμείου υπερέβησαν τα 2.500.000 δρχ. 'Έξ' αυτών εδόθησαν περίπου 2.000.000 για την αγορά αίθουσας. Ο απολογισμός υπερψηφίστηκε. Εν συνεχεία έγιναν εκλογές διά ανάδειξη νέου Δ.Σ. Από τις εκλογές προέκυψε νέο Δ.Σ. το οποίο επί δύο χρόνια θα έχει ο σύλλογος ως εξής:

Θ. Νικέλλης Πρόεδρος
Σ. Παρασκευάς αντιπρόεδρος
Ι. Βιογατζής Γενικός γραμματέας
Γ. Τσάτσος Ταμίας
Κλεον. Καφαλούκου Ειδ. γραμματέας
Β. Σκιά. Μέλος
Γ. Βερβάτης Μέλος
Ν. Γανώση Μέλος
Ν. Γκουγκούλιος Μέλος

Θ. Νικέλλης Πρόεδρος

Ο Ετήσιος χορός του Συλλόγου στην Αθήνα

Στη Κοσμική Ταβέρνα «Καλαμπόκα» έγινε φέτος ο χορός που διοργάνωσε το νέο διοικητικό συμβούλιο στις 4 Απρίλη, ημέρα Σάββατο.

Η ατμόσφαιρα ήταν αρκετά ευχάριστη. Εκείνο που αξίζει να τονίσουμε, είναι ότι υπήρξε μεγάλη σύμπνοια και αγάπη μεταξύ όσων ήταν εκεί. Όλες οι παρέες ήταν σαν να ήταν μία. Στην αρχή διασκεδάσαμε με ένα σώου-χιούμορ και λαϊκή μουσική.

Ενδιάμεσα έγινε η ενημέρωση από τον

πρόεδρο του συλλόγου κ. Θεολόγο Νικέλλη. Μεγάλος ενθουσιασμός ακούστηκε όταν ο πρόεδρος ανήγγειλε ότι ο Σύλλογος θα διαθέσει φέτος ορισμένα χρήματα για την αξιοποίηση του πηγαδιού που βρίσκεται κοντά στον 'Αγιο Φωκά', του λεγόμενου «Αχειλοπήγαδον».

Πιστεύω ότι τα έργα αυτά είναι άξια θαυμασμού, γιατί αξιοποιούν τον τόπο μας και τον ανεβάζουν πολιτιστικά.

Το αποκορύφωμα όμως της βραδιάς ήταν όταν εμφανίστηκε ένας «γεράκος με

το βιολί του» και μας τραγούδησε τα πιο γνήσια νησιώτικα τραγούδια.

Ενθουσιάστηκαν τόσο όλοι οι χωριανοί μας που άφησαν τα τραπέζια και ανέβηκαν στην πίστα να χορέψουν, δείχνοντας έτσι τη μεγάλη μας αγάπη για το νησί.

Φυσικά έγινε και η λαχειοφόρος μας με τα πολλά δώρα. Επίσης παρευρέθηκαν οι βουλευτές κ. Βουνάτσος, κ. Γιαννέλης και ο Γραμματέας Αιγαίου κ. Παπαευστράτιος.

Μολονότι όμως η βραδιά τελείωσε ευχάριστα με πολλά «μπράβο» και «πολλές ευχές» προς τα μέλη του συλλόγου, ήθελα να επισημάνω την αποχή και απουσία πολλών χωριανών. Αυτό το γράφω με με πολλή πίκρα, γιατί πρέπει να ξέρουμε όλοι ότι ο σκοπός του κάθε συλλόγου είναι πραγματικά «ιερός». Για να πάει όμως μπροστά ένας σύλλογος και να επιτύχει τους σκοπούς του πρέπει να έχει τη βοήθεια και τη συμπαράσταση όλων των μελών. Ας προσπαθήσουμε λοιπόν όλοι να συμμετέχουμε στις λιγόστες αυτές εκδηλώσεις του συλλόγου για να μην αφήσουμε αυτό το χωριό - που όλοι οι ξένοι το θαυμάζουν - να ερημώσει κάποια στιγμή.

Καφαλούκου Κλεονίκη

Η εκδρομήτου Συλλόγου της Αθήνας

Στις 24 του Μάη, ημέρα Κυριακή, πραγματοποιήθηκε η ημερήσια εκδρομή του Συλλόγου μας, στην Ακροκόρινθο και στο Βραχάτι Κορινθίας.

Η εκκίνηση έγινε στις 8 το πρωί α πό την πλατεία Κοτζιά.

Αρκετά καλή η συμμετοχή των συγχωριανών μας και ακόμα καλύτερη η διάθεση τους. Μέσα στο πούλμαν επικρατούσε πολύ κέφι στο άκουσμα των νησιώτικων τραγουδιών μας. Ακούστηκαν επίσης πολλά χιουμοριστικά και ανέκδοτα.

Έτσι χωρίς καλά·καλά να το καταλάβουμε φθάσαμε ψηλά στο βράχο της Ακροκορίνθου ή αλλιώς στο Κάστρο Κορίνθου.

Για όσους απουσίασαν θα κάνω μια περιγραφή των όσων είδαμε και θαυμάσαμε. Πλησιάζοντας στο κάστρο μπροστά συναντάς την προστατευτική τάφρο που με τη βοήθεια μιας ξύλινης γέφυρας περνάς απέναντι και συνεχίζει τ' ανέβασμα. Φθάνουμε στη Α' μεγάλη καστρόπορτα. Η καμάρα της είναι πέτρινη και αρκετά δυνατή σε ύψος και σε πάχος. Απάνω από την καμάρα, δεξιά και αριστερά αρχίζει και πλοκαμίζει το βράχο, τ' αμυντικό τείχος γεμάτο πολεμίστρες.

Στ' αριστερά μας υπήρχε το τούρκικο φυλάκιο της φρουράς και πίσω του ο αμυντικός περίβολος. Ανεβαίνοντας σε συνέχεια συναντάμε τη Β' καστρόπορτα. Αφού περάσουμε βρίσκουμε στ' αριστερά μας κι ένα πέτρινο ίσωμα, προστατευμένο μπροστά με πολλές «κανονιοθέσεις», χωρίς κανόνια βέβαια.

Ένα όμως σπασμένο κανόνι, παραμελημένο, ξεχασμένο και στα χόρτα χωμένο μας τραβά να το περιεργαστούμε. Είναι κατασκευασμένο από κατεργασμένο σίδηρο, χωρίς όμως εξάρτημα.

Λίγο πριν φθάσουμε στη Γ' καστρόπορτα, αριστερά βλέπουμε τα ερείπια μιας εκκλησίας, που όπως φαίνεται πρέπει να έχει κτιστεί επί Ενετών. Περνώντας και την Γ' πύλη μπαίνουμε πια στο καθ' αυτό Φρούριο. Αριστερά μας στέκει ένα άλλο μικρό και γραφικό εκκλησάκι του Αγίου Δημητρίου που λέγεται ότι το έχτισε ο Κολοκοτρώνης επί Τουρκοκρατίας.

Ακολουθώντας ένα ανηφορικό στενόδρομο, φτάνουμε σ' ένα Τούρκικο μιναρέ, όπου ανέβαινε ο Τούρκος Μουεζίνης για να προσευχήθει στον Άλλαχ. Λίγο πιο πέρα μια είδοσος μας κατεβάζει σε μία τεράστια δεξαμενή με βρόχινο νερό. Πιο πάνω δεξιά υψώνεται ένας ψηλός Φρά-

γκικος Πύργος. Τώρα κατηφορίζοντας λίγο ανατολικά συναντάμε την 'Ανω Πειρήν Κρήνη, που για να δεις τα νερά της περνάς από μια στενή είσοδο και κατεβαίνεις μια σιδερένια σκάλα.

Τελειώνοντας λοιπόν την περιήγηση του Κάστρου κατεβήκαμε στο «Μουσείο» και στα αρχαία λογικά ευρήματα της Ακροκορίνθου. Εκεί υπήρχε μια απέρανη έκταση με διάφορες σκαλιστές πέτρες και πανύψηλες μαρμάρινες κολόνες, οι οποίες στην κορυφή τους είχαν κεφάλια από θεότητες.

Κατεβαίνεις μερικά σκαλοπατάκια φτάσαμε μέσα στο Μουσείο. Υπήρχαν φανταστικά και εκπληκτικά ευρήματα. Τεράστια ζωγραφιστά αγγεία αλλά και μικρότερα. Εκείνο όμως που προξένησε μεγάλη εντύπωση ήταν τα «Ψηφιδωτά». Τρεις τεράστιοι πίνακες με απεικονίσεις από την αγροτική ζωή του τόπου και υπέροχους χρωματισμούς κρέμονταν στη μέση μιας αίθουσας.

Αφού λοιπόν μείναμε όλοι έκθαμβοι ξεκινήσαμε για το σταθμό της εκδρομής το «Βραχάτι». Μια ωραία θάλασσα και μια εντυπωσιακή αμμουδιά (όχι βέβαια όπως των Βατερών) μας περιμένουν εκεί. Αφού κάναμε μια παραλιακή βόλτα καθήσαμε να ξεκουραστούμε σ' ένα ήσυχο ταβερνάκι. Πολλές ιστορίες παλιές και νέες του χωριού μας ακούστηκαν κι εκεί.

'Ετσι ευχάριστα πέρασε η μέρα μας και ξεκινήσαμε για την επιστροφή στην ανιαρή Αθήνα. Μια άλλη έκπληξη όμως μας περίμενε στο δρόμο. Σταματήσαμε στα «Ίσθμια» λίγο αριστερά πριν τον Ισθμό.

Εκεί υπάρχει μία γέφυρα η οποία ανεβοκατεβαίνει μ' έναν υπολογιστή φωτοκυτάρων. 'Όταν έρχεται κάποιο καράβι αρχίζει να κατεβαίνει σε βάθος 9 μέτρων. Μόλις απομακρυνθεί το καράβι ανέρχεται σιγά-σιγά και γίνεται διάβαση για τους πεζούς.

Αφού λοιπόν πήραμε το δρόμο της επιστροφής φθάσαμε στην Αθήνα και

ανταλάσσοντας διάφορες ευχές, υποσχεθήκαμε ο ένας στον άλλον να ξαναοργανώσουμε παρόμοιες εντυπωσιακές εκδρομές.

Καφαλούκου Κλεονίκη

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΒΡΙΣΑΣ

Ανταποκρινόμενη εις εγκύκλιον του Σεβαστιώτατου Μητροπολίτη μας κ. Ιακώβου για βοήθεια προς τους αδελφούς μας της Βορείου Ηπείρου συγκεντρώθηκαν εξι (6) μεγάλα χαρτοκιβώτια ρουχισμού σε πολύ καλή κατάσταση.

Επίσης δια την επαναλειτουργία των ιερών Ναών της Βορείου Ηπείρου συγκεντρώθηκαν τα κάτωθι εκκλησιαστικά είδη:

'Ενα κενουργές δισκοπότηρο μετά των εξαρτημάτων αξία 5.000 χιλ. δρχ,

Καλύμματα προθέσεως

Οκτώ (8) κανδύλια

Εν (1) εικόνισμα

'Απαντα τα ανωτέρω είδη απεστάλησαν εις την Ιεράν Μητρόπολιν Μυτιλήνης προς περαιτέρω προώθηση.

Επίσης καθίστατε γνωστόν ότι μέσα στο μήνα Μάιο άρχισαν οι εργασίες γενικής επισκευής των εξωκλησίων Αγίας 'Αννας και Αγίου Δημητρίου.'

Ο
Πρόεδρος του Συμβουλίου

Ιερεύς Ξενοφών ΣΑΜΙΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Πρόεδρος και το Κοινοτικό Συμβούλιο της Κοινότητάς μας, αισθανόμαστε πην χαρά αλλά και την υποχρέωση να ευχαριστήσουμε δημόσια τα αδέλφια Στάθη-Σταύρο και Ειρήνη Κων/νου Παρασκευά για την ωραία προσφορά της παραδοσιακής «βρύσης» που δώρισαν στην Κοινότητά μας στην θέση της πλατείας του Αγίου Κων/νου.

Βρίσα 23 Απριλίου 1992
Ο Πρόεδρος της Κοινότητας
Παναγιώτης Κ. Βάσσος

KOINOTIKA

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΒΡΙΣΑΣ 1992

1) Έγκαιρα εδημοπρατήθηκαν τα απορρίματα και ο καθαρισμός της Κοινότητας μας του οικισμού ΒΑΤΕΡΩΝ και Αγίου ΦΩΚΑ με καλύτερες προδιαγραφές για εφέτος και έτσι η περισσυλογή των απορριμάτων θα πραγματοποιείται πιο τακτικά ήτοι Δευτέρα-Τετάρτη και Σάββατο για το χωριό μας από τους μήνες Μάϊο έως και Σεπτέμβριο και από την παραλία ΒΑΤΕΡΩΝ και αγίου ΦΩΚΑ τις ημέρες Δευτέρα και Τετάρτη και Σάββατο, και από την Παραλία Βατερών τους μήνες αιχμής καθημερινώς.

2) Έγκαιρα επίσης ανατέθηκαν καθήκοντα σε ειδικό υδραυλικό για τον έλεγχο - την εγκατάσταση και την καταμέτρηση των υδρόμετρων που από 1-1-92 ετέθησαν σε λειτουργία τόσο στο χωριό μας όσο και στους οικισμούς ΒΑΤΕΡΩΝ και Αγίου ΦΩΚΑ.

3) Κατασκευάσθηκε καινούργιο Κοινοτικό Αντιοστάσιο Βρίσας στην θέση Μαχμούτη και αφού γίνει ηλεκτρική εγκατάσταση (εντός του μηνός Μάου) γίνεται μελέτη και θα δημοπρατηθεί το έργο σύνδεσης με Κοινοτική δεξαμενή Βρίσας.

Κατόπιν πολλών και δυσμενών συνθηκών με υπεράνθρωπες προσπάθειες προσωπικών του Προέδρου της Κοινότητας μας ευρέθησαν χρήματα για την σύνδεση της γεώτρησης με δεξαμενή.

4) Με φροντίδα της Κοινότητας μας έγιναν τρία τεχνικά έργα στο δρόμο του αγίου ΦΩΚΑ και έτσι στο μέλλον τα όμβρια νερά δεν θα δημιουργούν προβλήματα στο δρόμο.

5) Ετοποθετήθηκαν σε έξι (6) σημεία

της αγοράς του χωριούμας καινούργιες πινακίδες «ΧΩΡΙΟ ΚΑΘΑΡΟ», «ΧΩΡΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟ», «Η ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΜΙΣΗ ΑΡΧΟΝΤΙΑ», και τοποθετήθηκαν και δοχεία απορριμάτων.

6) Ανακαινίσθηκαν και χρωματίσθηκαν επιμελώς τα Κοινοτικά Αφοδευτήρια Βρίσας.

7) Με πρακτικό του Προέδρου και του Κοινοτικού Συμβουλίου, με το οποίο επροτάθη ομοφόνως ο Κοινοτικός Σύμβουλος ΚΟΥΝΗΣ Παναγ. και με απόφαση του κ. Νομάρχη Μυτιλήνης συνεκροτήθη επιπτροπή αποτελούμενη από:

1) TABIBAKΗ δη. Προϊστάμενο Αγροτικής Ασφαλείας

2) KOYNH Παναγ. Κοινοτικού Συμβούλου

3) KOMNHNAKH Δημ. Μηχ. Τ.Υ.Δ.Κ. με σκοπό την καταχώρησης ακινήτων Κοινότητας Βρίσας στο Κτηματολόγιο και ύστερα από το γεγονός ότι υπάρχουν ακίνητα της Κοινότητας Βρίσας που δεν είναι καταχωρημένα στο Κτηματολόγιο ήτοι. Η πηγή Καρδαμιλιώτικα η Σχολική περιουσία που περιέρχεται στην Κοινότητά μας και γιατί όχι και η περιοχή «ΣΥΓΧΩΡΕΜΕΝΟΥ».

8) Με συνεργείο 8 εργατών γίνεται τις ημέρες αυτές ήτοι από 4-5-92 έως και 9-5-92 επιμελής καθαρισμός παραλίας Βατερών, βέβαια ευνωρίς λιγάκι, καθότι ενδέχεται μια μεγάλη νοτιά να πάνε όλα χαμένα, αλλά εθεωρήθη σκόπιμο καθότι λίγοι κιόλας τουρίστες άρχισαν να έρχονται.

9) Χρωματίσθηκαν και ετοποθετήθηκαν καθ' όλο το μήκος της παραλίας Βατερών 28 δοχεία Κοινότητας Βρίσας για σακούλες μόνο.

10) Ποσό 2.000.000 δρχ. διετέθη δια πρώτην φορά αφενός από το Νομαρχιακό

Ταμείο στην Κοινότητα μας για την Αγροτική Οδοποιία και εντός του τρέχοντος μηνός θα αρχίσουν οι σχετικές εργασίες.

ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Το απόγευμα της ημέρας του ΠΑΣΧΑ έγινε και περιφορά του μοσχαριού ανθοστολισμένο και συνοδευόμενο από αναβάτες ιππείς και πεζούς ιππείς με την ειδική στολή τους και με την συνοδεία μουσικής μέσα στο χωριό και εν συνεχεία η σφαγή του στη θέση ΠΑΝΑΓΙΟΥΔΑ.

Από το πρώιμο πρωί της ημέρας της γιορτής το χωριό ήταν ανάσταστο. Πολλά παρά πολλά αυτοκίνητα άρχισαν να φεύγουν για τον 'Άγιο Γιώργη. Γέμισαν οι δρόμοι και οι χώροι γύρω από το εκκλησάκι με τροχοφόρα παντός είδους. Οι ιππείς συγκεντρώθηκαν στην πλατεία του χωριού και αναχώρησαν μεμονωμένος για τον 'Άγιο Γιώργη. Μετά το πέρας της θείας λειτουργίας όλοι οι ιππείς καβάλα στα άλογα της πέρασαν μπροστά από τον ιερό όπου ανεπέπεντο ειδική ευχή για τον αναβάτη και το άλογο.

Εν συνεχεία έγιναν στην πλατεία παραδοσιακοί χοροί από βρακούσες γυναίκες.

Από λίαν πρωίες στα πυρομάχια έβραζε το κρέας με μανέστρα και άρχισε η διανομή εις τους προσκυνητάς μετά το πέρας των εκδηλώσεων. Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια εις τας κυρίες Μαρία ΚΑΡΑΙΣΚΟΥ και Διαμάντων ΚΡΙΚΛΑΝΗ οι οποίες επιμελήθησαν την παρασκευή του φαγητού το οποίον κατά γενικών ομολογιών ήταν άριστο.

Εφέτος έμειναν πάρα πολλές παρέες να ψήσουν το αρνί τους να φάνε να πιούνε και να χαρούν την ομορφιά της ανοιξιάτικης εποχής.

Το απόγευμα όλοι οι ιππείς έφθασαν καβάλα στα στολισμένα με ωραίες σέλες άλογα στα εκκλησάκι 'Άγιο Θεράποντα

όπου συνοδεία Μουσικής έφθασαν εν πομπή στην πλατεία του χωριού μας και εν συνεχεία βόλτες γύρω από τα παρεκκλήσια και τρέξιμο μέσα στο χωριό.

Το βράδυ μουσική και χορός μέχρι πρωΐας στο πλάτανο.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ

Αγαπητοί προσκυνητές μας ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ. Με την χαρά και την βοήθεια του Αγίου Μεγαλομάρτυρα Γεωργίου γιορτάζουμε και φέτος την μνήμη του.

Με ιδιαίτερη χαρά βλέπουμε ότι το πανηγύρι μας χρόνο με το χρόνο γίνεται και καλύτερο. Πιστεύουμε και φιλοδοξούμε πως η γιορτή του Αγίου Γεωργίου θα εξελιχθεί σε μεγάλο πανηγύρι και θα γίνει γνωστό σε όλο τον κόσμο μας.

'Οπως βλέπουμε και φέτος έγιναν αρκετές εργασίες με την δική σας υλική και προσωπική σας βοήθεια για να καταστεί αυτός ο χώρος ένα κομμάτι πνευματικής γαλήνης και αναψυχής.

Για πρώτη φορά εφέτος αγοράσθηκε Μοσχάρι με δικές σα προσφορές που θα μαγειρευτεί εδώ και θα διανεμηθεί εντός ολίγου, επειδή όμως, και λείπει η σχετικής πείρα ζητούμε συγνώμη εάν υπάρχουν ορισμένες ατέλειες. ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΣΤΟΥΣ ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ.

ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

**Χ. Καρατσάνου
Πολίχνιτος
Χ. Καρατζάκος
81.300 Πολυχνίτος Λέσβου**

Βρίσα

Κωμόπολη της Λέσβου, βλέπε λέξη Βρήσσα σελίς, 845 λεξικό Ηλίου.

Βρίσσα Νύμφη της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας, αναθρέψασα τον Διόνυσον. Εξάλλου βρίσσαι ήταν πληθυντικόν εκαλούντο θεότητες αι ασχολούμεναι με την παρασκευή του μέλιτος, αι οποίαι εδίδασκον την τέχνην των εις τον πρώτον μελισσοκόμον Αριστέα τον οποίον ανέθρεψαν εις Κέαν.

Ο Διόνυσος αναφέρεται Βρυσογενής στον Ηλίο - λεξικό.- Ο Σκύρος Τάξης πιστεύει ότι στη θέση της Αγίας Αικατερίνης υπήρχε πόλη καλούμενη **ΒΡΙΣΑ**, εξής έλαβε και το όνομα η σημερινή κωμόπολη Βρίσα λιμάνι στον Άγιο Φωκά, με λιθόστρωτη περιοχή. Τα ύδατα της μεσογείου ανέβηκαν και κάλυψαν παραθαλάσσιες περιοχές όπως την Εχθυόσκαλα Γαρμπιά στο στόμιο του Κόλπου Καλλονής και λιμενβραχίονες της Αγαμήδης, νότια του λιμένος Σκάλας Πολιχνίτου.

Δυτικά της Αγίας Αικατερίνης, ο Προφήτης Ηλίας και συνέχεια η τοποθεσία Βρύσσαι, Αγριομέλισσα. Μία βρύση υπάρχει. Συνεπώς το όνομα της σημερινής Βρίσας να αποδοθεί στην αρχαία Βρίσα - Νύμφη που ανέθρεψε τον Διόνυσο τον Βρισογενή του Αγίου Φωκά και τις θεότητες τις ασχολούμενες με τη παρασκευή μέλιτος. Η περιοχή είχε πολλά μελίσσια, όπως και αγριομέλισσα, στα νερά της περιοχής λευκώδη, βαπούνια, κουζόνια κ.λ.π. Τα ονόματα Βρύσσα, Βρησσά, και Βρισά επικράτησαν από παραφθορά, όπως τόσες άλλες λέξεις μας.

Ανάγκη έρευνας αρχαιολογικής υπηρεσίας και ιστορικών επιστημόνων.

Αλλά και ο οικονόμος Στ. Τάξης,

συνοπτική ιστορία της Λέσβου έκδοση 1909 στην σελίδα 119 αναφέρει για τη Βρίσα προ εκατόν ετών σιδερένιο καράβι, αγνώστου φορτίου χωρίς κουπαστή με χώματα και λιτρίδια ή σφηνωμένο αμφορέα στη κοίτη, με θαυμάσιο ή ακριβό έλικα που εύκολα θα ξεκολήσει σε απόσταση 25 μέτρων από το Ξενοδοχείο Ζώγρου. Ο καπετάνιος που γλύτωσε βάφτισε παιδί και διασώζεται η οικογένεια με τις παραδόσεις και θρύλους. Σήμερα σκεπάσθηκε με ψαρόδυχτα όπως διεπίστωσε δύτης που έσχισε μερικά για έρευνες.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Πιστεύοντας ότι όλοι οι Βρισαγώτες έχουμε την επιθυμία να ξέρουμε την ιστορία του χωριούμας, έψαξα και βρήκα διάφορα ενδιαφέροντα αποσπάσματα από το βιβλίο του Κώστα Τσέλεκα με το τίτλο:

«Το χωριό μου η Βρίσα Λέσβου».

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη προσφορά σ' ένα τόπο

από τη διάσωση της ιστορικής του παράδοσης

σ' όλο το πλούτο και τη ποικιλία της.

Αυτή τη φορά θα αναφερθούμε στην πιθανότερη ιστορία του «Παλιόπυργου» Κλεονίκη Καφαλούνου.

ΠΑΛΙΟΠΥΡΓΟΣ

Σ' απόσταση 2 χλμ. περίπου, απ' το χωριό, εκεί που τελειώνει η κοιλάδα του, πάνω στη κορυφή γηλόφου και βορειά στη συμβολή του «Αλμυροπόταμου» με το «Ψαμμοδύτη» (γλυκό) ποταμό, βρίσκεται ένας ερειπωμένος Πύργος, που φαίνεται κι από διάφορα σημεία του χωριού (απ. το σχολείο, τον Αη.Γιάννη) ο «Παλιόπυργος».

Ο Πύργος αυτός ασφαλώς είναι κτίσμα των Γατελούδων, γιατί κατά τη βορειή

πλευρά του, τη μισογκρεμισμένη απ' την οποία μπορεί κανένας ν' ανεβεί στο εσωτερικό του, ήταν εντοιχισμένο το έμβλημά του (οπλή αλόγου) πάνω σε μαρμάρινη πλάκα, η οποία σήμερα δεν υπάρχει. Ισως να βρίσκεται θαμμένη μέσα στα ερείπια του μισογκρεμισμένου τοίχου, στο σημείο εκείνο. Είναι ιστορικά εξακριβωμένο, ότι ο μεν ιδρυτής της ηγεμονίας των Γατελούδων στη Λέσβο Φραγκίσκος Γατελούζος (1355-1373) ανακαίνισε το φρούριο της Μυτιλήνης «καθ' α υπομιμήσκει ή επ' αυτού σωζόμενη επιγραφή 1373», ο δε Ιάκωβος, γιος του Φραγκίσκου Γατελούζου διαδεχθείς τον πατέρα του στην ηγεμονία του νησιού (1376-1397) υπήρξε εξ ίσου με τον πατέρα του συνετός ηγεμόνας, ενίσχυσε την άμυνα του νησιού, ώστε αυτή να μπορεί να ανταπεξέρχεται προς τους πολυάριθμους πειρατές, και εθεωρείτο ο πλουσιότερος ηγεμόνας του Αιγαίου. Πέθανε το 1397. Επομένως, ο «Παλιόπυργος» κτίστηκε κατά πάσα πιθανότητα από τον Ιάκωβο Γατελούζο κατά την περίοδο της ηγεμονίας του, αλλά πότε ακριβώς δεν είναι γνωστό.

Είναι τετράγωνο κτίσμα με πέτρες της περιοχής (ποταμόπετρες ως επι το πλείστον μεγάλες-μικρές) που έχουν σαν συνδετικό υλικό ασβεστοκονία, αφού έχουν υποστεί οι πέτρες της πρόσοψής μια μικρή λάξευση, κι έτσι φαίνεται εξωτερικά από μακριά, ότι είναι κτισμένος με πελεκητή πέτρα.

Μπαίνοντας ο επισκέπτης από τη μισογκρεμισμένη βατή πλευρά βορεινά, εντυπωσιάζεται στη Δυτική πλευρά αντικρύζοντας τη στενότητα του χώρου στο εσωτερικό, ο οποίος χωρίζεται με γκρεμισμένο τοίχο.

Έπειτα ρίχνοντας τη ματικά του στον Ανατολικό τοίχο βλέπει στο μέσο του μια μεγάλη τρύπα ύψους 1.50 μ και πλάτους ακανόνιστο τρίγωνο, αυτή που είναι ορατή κι από το χωριό ακόμη, γιατί απέχει από την επιφάνεια του εδάφους 6μ, και πολλοί νομίζουν, ότι είναι θέση παραθύ-

ρου, ενώ πρόκειται για θέση πολεμίστρας. Επίσης τέτοια πολεμίστρα υπάρχει και στον Νότιο τοίχο αλλά φαίνεται εξωτερικά μόνο. Πρέπει ο επισκέπτης να προσέξει, διότι υπάρχει κίνδυνος, εάν προχωρήσει να βρεθεί μέσα σε μία τρύπα, η οποία βρίσκεται δίπλα στην πολεμίστρα του Δυτικού τοίχου.

Κάτω απ' αυτή υπάρχει κενός χώρος καλά επιχρυσμένος με «κορασάκι» (τριμένο κεραμίδι με ασβέστη). Πιθανότατα είναι στάσιμο υδαταποθήκης.

Απορίας άξιου είναι ότι δεν υπάρχει πόρτα εισόδου. Ο σκοπός της ύπαρξης του Πύργου παραμένει άγνωστος. Ισως να κατασκευάστηκε για λόγους στρατιωτικούς, εάν συσχετίσουμε την ύπαρξή του με τον υπάρχοντα σχεδόν όμοιό του, μικρότερο όμως κατά πολύ, μέσα στο χωριό Αμπελικό και με το τοπωνύμιο της περιφέρειας Λισβορίου, στο κόλπο Καλλονής «Κατάπυργος» όπου σώζονται ερείπια καταφανή κτισμάτων, του οποίου αναφέρει στη Λεσβιάδα Ωδή, ο Σταυράκης Αναγνώστου σα Χωριό.

Πάντως γύρω στο Πύργο είναι καταφανή τα ίχνη οικισμού με την ύπαρξη μέσα στα κτήματα ενδείξεις του π.χ. εξακκλήσια, όπως αναφέρουν σήμερα οι ιδιοκτήτες των π.χ. Νότια, στο κτήμα Μιχ. Γ. Ταξείδη «Αγ. Νικόλαος», στου Αθαν. Παράκολα «Αγ. Δημήτριος», ανατολικά στο κτήμα Μαρ. Νικέλλη επίσης Αγ. Δημήτριος κατά τη Βορεινή πλευρά του στο κτήμα Γανώση «Ο ταξιάρχης», στο κτήμα Κ. Παππά «Άγιος Θεόδωρος» και στον Γ. Ζούρου «Παναγιούνδω».

Ασφαλώς ο οικισμός αυτός μετά την κατάληψη του νησιού από τους Τούρκους, διαλύθηκε και οι κάτοικοι του, όσοι διασώθηκαν, κατέφυγαν στο χωριό μας, όπως αργότερα έγινε με του Νιγιδιώτες, που ανέφερα και πρωτύτερα. Ο γιατρός Ι.Γ. Νικολάδης παρουσιάζει τη διασωθείσα ως σήμερα παράδοση για την τύχη του «κρυμμένου θησαυρού» στις σημειώσεις του ως εξής:

«Είναι γεγονός ότι προ 150 χρόνια και

πλέον ήλθαν στη Μυτιλήνη Ιταλοί συστημένοι εις τον Μητροπολίτην παρ' ου εζήτησαν να τους βοηθήσει και καθοδηγήσει να μεταβούν εις Βρισάν και επισκεφτούν τον «Παλιόπυργο δίδων εις αυτούς άνθρωπον γνωρίζοντα τούτον. Κατά τύχης ευρίσκοντο εκεί δύο Βρισαγώτες αγωγιάτες που μετέφεραν με τα ζώα τους λάδια και ο Πούλος αρχιδιάκων εκ Βρισάς τους υπέδειξε και τους ανέθεσε να παραλάβουν τους δύο ξένους με τα ζώα των και να τους μεταφέρουν εις Βρισάν και να τους υποδείξουν τον «Παλιόπυργο».

Ούτω και εγένετο. 'Οταν ήλθον και τον αντίκρυσαν από την άγουσαν προς τον Παλιόπυργον οδόν, τους διέταξαν να κατεβάσουν τας αποσκευάς των εν τη οδώ. Εκάθισαν συντρώγοντες και πίνοντες με τα εφόδια τα συναποκομιζόμενα εκ Μυτιλήνης. Οπότε, όταν απέφαγαν, τους είπαν να μεταβούν εις τον ποταμόν να ποτίσουν τα ζώα των και κατόπιν να τους περιμένουν στο ίδιο μέρος. Κατ' ἄλλους τους ενάρκωσαν με ναρκωτικά στο κρασί και αποκοιμήθηκαν και αυτοί τότες μεταβάντες εις το νάϊδρον σήκωσαν την πλάκα της Αγίας Τραπέζης και βρήκαν θησαυρό κρυμμένον, τον παρέλαβαν και φόρτωσαν αυτόν μετά των ὄλων αποσκευών και επανήλθον εις Μυτιλήνη και έδωσαν εις τον Μητροπόλιτην δύο χρυσά νομίσματα.

Ως συμπεραίνεται, αυτοί ήσαν απόγονοι του Φεουδάρχου και ήσαν γνώσται του κρυμμένου θησαυρού.

Απόσπασμα από το βιβλίο του Κώστα Τσελέκα «Το χωριό μου η Βρίσα Λέσβου».

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΑΠΑΝΗΣ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΠΑΝΗ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ. 'Ετσι γράφεται η πινακίδα του δρόμου που οδηγεί στο σχολείο του χωριού. Οδός Παναγιώτη Παπάνη, διδασκάλου. 'Ενα όνομα, ένας δάσκαλος που πέρασε στην ιστορία του σχολείου μας για το ήθος, τη φιλομάθεια, την εργατικότητα, το σημαντικό παιδαγωγικό του έργο.

Τον θυμάμαι πάντα με κείνα τα ελαφριά παλτά που συνήθιζε να φοράει να φτάνει στο σχολείο όλο φροντίδα, και ενώ τα παιδιά παραμέριζαν με σεβασμό στο πέρασμά του, μόλις ακουγόταν μια καλημέρα. Αν δεν ήξερες, δεν μπορούσες να φανταστείς πως αύτός ο άνθρωπος που μιλούσε έτσι σιγά, που σχεδόν δεν γελούσε, έκρυβε τόση καλοσύνη και ψυχική ομορφιά.

'Οταν ανέβαινε στην έδρα και άρχιζε το μάθημα είχε την ικανότητα να συνδέει όσα έγραφαν τα βιβλία με τις πραγματικές καταστάσεις της ζωής χωρίς να παραβλέπει την ομορφιά του λόγου και το νόημα του ίδιου του μαθήματος. 'Οταν δίδασκε σπάνια καθόταν. Συνήθως κρατούσε το βιβλίο ανοιχτό στο ένα χέρι, ενώ παράλληλα πρόσεχε τη συμπεριφορά των μαθητών, την επίδοσή τους, τον τρόπο της σκέψης και της έκφρασής τους. Μερικές φορές γινόταν πολύ αυστηρός, προπαντός όταν κάποιος μαθητής φαινόταν αυθάδης και αδιάφορος, ενώ εκείνος προσπαθούσε να κεντρίσει το ενδιαφέρον των παιδιών, να καταλάβουν, να πιστέψουν ότι όσα μαθαίνουν είναι χρήσιμα και έχουν αξία. «Τράβα», έλεγε χαρακτηριστικά, «ίσια τη γραμμή. 'Οταν γίνεις ζευγάς, πως θα κάνεις ίσια τις αυλακιές;» Πιστεύω πως κύριο μέλημά του ήταν να βοηθήσει συστηματικά τους μαθητές του να κατανοήσουν την ουσία

των εννοιών άνθρωπος-ζωή και ήθελε το βιβλίο να είναι εργαλείο στην προετοιμασία των παιδιών για το μέλλον και όχι κάτι που θα αποστήθιζαν μηχανικά.

Ήταν ο δάσκαλος που πάντα κάτι είχε να δώσει, ακόμα και σε ώρες που δεν ήταν υποχρεωμένος. Θυμάμαι άνοιξη απόγευμα είχαμε πάει μέχρι την Πλατιάρα, παραμονή αναλύψεως πρέπει να ήτανε. Στο δρόμος μας έλεγε πως τώρα ο Χριστός είναι μαζί μας. «Δεν τον βλέπετε; Εγώ τον βλέπω». Κοιτάζαμε κι εμείς να τον δούμε, αλλά Χριστός τίποτα. Τότε έβαλε το χέρι στη καρδιά και λέει: «Εδώ είναι ο Χριστός, εδώ πρέπει να τον έχετε και μέσα από την καρδιά σας να κάνετε πράξεις τα λόγια του». Όταν φθάσαμε στον τόπο της εκδρομής, μας έβαλε να καθήσουμε γύρω του και μας μίλησε για τη σημασία που έχουν οι πράξεις του ανθρώπου, αφού αυτές πάνω από όλα φανερώνουν την πίστη του στο Χριστό.

Νοιαζόταν και για την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών μετά το σχολείο. Με σιγουριά μπορώ να πω ότι παρότρυνε τους γονείς να σπουδάσουν όσα παιδιά το αξίζανε, ενώ παράλληλα με ειλικρίνεια έλεγε τη γνώμη του για κείνα που δε μπορούσαν να ακολουθήσουν τα γράμματα.

Πολύ έντονα επίσης θυμάμαι τους λόγους που έβγαζε στην εκκλησία αρκετά συχνά, πάντα χωρίς χειρόγραφο, και στο εκκλησίασμα δεν ακουγόταν άχνα. Δεν αναφερόταν στο ευαγγέλιο, αλλά μιλούσε για να εξηγήσει τα μεγάλα γεγονότα που συνέβαιναν, για τους μεγάλους ερευνητές της ανθρωπότητας (θυμάμαι μια ομιλία του για τον Παστέρ), μιλούσε για κείνους τους ανθρώπους που σημάδεψαν μια εποχή. Όταν τελείωσε άκουγες να λένε, «Όμορφα, πολύ όμορφα τα είπε». Σ' αυτό όλοι συμφωνούσαν. Μα δε διαφώνησε και ποτέ κανείς ότι ήταν ένας άνθρωπος χωρίς υστεροβουλίες, χωρίς προσωπικά συμφέροντα, που δεν έβλαιψε, δεν πείραξε ποτέ κανέναν.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΡΙΣΑ

ΕΟΡΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Εφέτος αρκετοί πατριώτες μας ήλθαν από την Αθήνα καθώς και ξένοι για να περάσουν λίγες χαρούμενες μέρες κοντά στους δικούς τους και να γιορτάσουν το ΠΑΣΧΑ, που πράγματι εφέτος ήταν παρά πολύ ωραίο σε εκδηλώσεις που έγιναν στο χωριό μας, σ' αυτό βέβαια συνετέλεσε και ο ωραίος ανοιξιάτικος καιρός που επικρατούσε όλες αυτές τις ημέρες.

Πολύς κόσμος παρακολούθησε με κατάνυξη όλες τις ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας.

Την Μεγάλη Παρασκευή είχε ανθοστολιστεί ο παλαιός επιτάφιος της εκκλησίας, μας με γαρύφαλα και ήταν ένα πραγματικό στολίδι το βράδυ του Σαββάτου πριν την Ανάσταση όλο το εκκλησίασμα περίμενε με αγωνία τον ιερέα να εμφανισθεί στην ωραία Πύλη με αναμένη την λαμπάδα από το 'Άγιο Φως που μας ήλθε από τα ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ από τον Πανάγιο Τάφο και να το μεταδώσει στους πιστούς. Κατά την ώρα όμως της Ανάστασεως μερικοί ασυνείδητοι δεν ηρκέσθησαν μόνο στη ρίψη κροτίδων αλλά ετοποθέτησαν σιδηροσωλήνες με εκρηκτική ύλη που είχαν ως αποτέλεσμα κατά την έκρηξη των να θραυστούν όλα τα τζάμια του ιερού βήματος και να εκτιναχθούν μέχρι τα της ιερής Τραπέζης και ήταν ευτύχημα όδι δεν υπήρχαν παιδιά φορεμένα που μπορούσαν να τραυματιστούν. Για τον επόμενο όμως χρόνο πρέπει να ληφθούν δραστικά μέτρα από τους φορείς (Αστυνομία-Κοινότητα-Εκκλησία) για να αποφευχθεί η ρίψης τέτοιων αντικειμένων που μπορούν να προκαλέσουν ανθρώπινα θύματα καθώς και ζημιές στην Εκκλησία μας (τέπλο-

Κυνόκρανα κ.λ.π.). Μετά το ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ο πάντοτε ακούραστος κάθε εθίμου φίλος μας ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΩΛΑΣ εντός του ναού κεκλεισμένων των θυρών ανέμεινε να ακουσθεί η φωνή του ιερέως «ΑΡΑΤΕ ΠΥΛΑΣ κ.λ.π.» για να ρωτήσει «Τις έστιν ούτος ο βασιλεύς της δόξης».

Με μεγάλη όμως θλίψη βλέποντας να έρχεται ο κόσμος 10 λεπτά προ της Αναστάσεως και να αποχωρεί μετά το ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ για να το ρίξει στο φαγοπότι. Δεν μπορεί να φανταστεί κανείς πόση αγαλλίαση αισθάνεται παρακολουθώντας αυτή την υπέροχη λειτουργία της Αναστάσεως.

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΕΘΙΜΑ

Κάηκε και φέτος ο ΙΟΥΔΑΣ την ώρα που περνούσε από την παιδική χαρά η Ανάσταση ακολουθούμενη από το χαρούμενο εκκλησίασμα των Χριστιανών. Το λυπηρό όμως είναι ότι οι περισσότεροι έμειναν στο σημείο της Παιδικής Χαράς με συνέπεια η Ανάσταση να πάει στην εκκλησία με ελάχιστους ανθρώπους για να επαληθεύσει το «Αναστήω ο θεός και διασκορπισθήσωσεν οι εχθροί αυτού», και φυγέτωσαν από προσώπους αυτών οι μισούντες αυτών». Το βαθύτερο νόημα του εθίμου αυτού είναι ο θρίαμβος της Αναστάσεως του ΧΡΙΣΤΟΥ και η δίκαια τιμωρία του προδότη μαθητού καθώς και κάθε κακία που βασιλεύει στον κόσμο. Το σκηνικό της φετινής χρονιάς ήταν τρία πρόσωπα ο ΙΟΥΔΑΣ που μεταμεληθείς απέστρεψε τα τριάκοντα αργύρια σε δύο καθήμενους αρχιερείς του Συνεδρίου. Επάνω στον ΙΟΥΔΑ υπήρχε πινακίδα αναγράφουσα «ΗΜΑΡΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΥΣ ΑΙΜΑ ΑΘΩΟΝ». Εκτελεστής του σκηνικού αυτού ήταν όπως πάντα ο κ. Δημήτριος ΣΙΓΕΩΡΓΗΣ.

ΠΡΟΩΡΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Από τις αρχικά εγκριθείσες περίπου 120 πρώρες συντάξεις, η επιτροπή μετά

τον γενόμενο έλεγο ενέκρινε 42 δικαιούχους που πληρούσαν τας προϋποθέσεις. Προβλέπονται να λάβουν αναδρομικά τις συντάξεις που αντιστοιχεί σε 600 χιλιάδες περίπου στον καθένα δικαιούχο και το συνολικό ποσό που θα λάβουν ανέρχεται σε 24 εκατομμύρια περίπου δρχ.

ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ

Μέχρι τα μέσα του μηνός Μάου οι βροχές που έπεισαν στο χωριό μας ανήλθαν σε 9 ίντσες. Είναι αρκετά δυσάρεστο γεγονός που είχαμε τόσες λίγες βροχές που οπωσδήποτε επιδρούν δυσμενώς τόστο στις καλλιέργειες όσο και στο πόσιμο νερό. Τα χιόνια που έπεισαν φέτος καλυτέρεψαν κάπως την κατάσταση.

Κων/νος Π. ΠΕΤΡΑΣ

Αντιπρόσωπος εν ΒΡΙΣΑ

του εκπολιτιστικού Συλλόγου

Βρισαγωτών Αθήνας.

συνέχεια από σελ. 3

Πιστεύοντας ότι ο Σύλλογος μας μπορεί να βοηθήσει σ' όλα αυτά, έχοντας πλήρη ενημέρωση με τις κοινοτικές αρχές, και συχνή επαφή μέσω του εντύπου με τους Βρισαγώτες της Αθήνας και της αλλοδαπής καλό είναι να δώσουμε μια βοήθεια στη διαφημιστική αυτή καμπάνια αναφέροντας τα κυριότερα ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια κ.λ.π. όπου συστήνοντας σε κάποιους φίλους μας, την πατρίδα μας. Μπορούμε ταυτόχρονα να τους υποδείξουμε και τόπους διαμονής. Βέβαια αυτό το άρθρο ας αποτελέσει το πρώτο έναυσμα για ένα καλύτερο προβληματισμό στο πώς η ανάπτυξη αυτή θα είναι σωστή προς όλες τις κατευθύνσεις: οικολογικά-πολιτιστικά-τουριστικά-οικονομικά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Μαρία Εμμ. ΚΟΥΤΣΚΟΥ
 Κυριάκος ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
 Θεοδωρής Εμμ. ΚΟΥΤΣΚΟΣ
 Γιώτα ΛΑΓΚΑΛΟΥ
 Απόστολος Αρ. ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
 Ανδρόνικα ΚΑΝΑΚΗ
 Ο Φώτιος ΣΤΑΜΟΓΙΩΡΓΟΣ
 Δέσποινας Σ. ΝΙΚΕΛΛΗ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Αικατερίνη σύζυγος Γεωργίου
 ΚΟΥΣΚΟΥ γέννησε αγόρι.
 Η Νίτσα σύζυγος Δημητρίου ΛΑΣΚΑΡΗ
 γέννησε κορίτσι.
 Η Μυρσίνη σύζυγος Αχιλλέα ΑΠΟΣΤΟ-
 ΛΗ γέννησε κορίτσι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- 1) Γεώργιος ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ
- 2) Μερόπη ΝΙΚΕΛΛΗ
- 3) Ευστράτιος ΦΡΥΣΣΑΣ
- 4) Σπυρίδων ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
- 5) Μαρία ΚΑΡΠΩΤΟΥ
- 6) Ευστράτιος Π. ΜΠΑΛΗΣ
- 7) Σπυρίδων ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
- 8) Νικόλαος ΧΡΙΣΤΕΛΗΣ

ΓΑΜΟΙ

Ο Ευστράτιος Θ. ΚΑΠΤΑΝΗΣ μετά
 της Μαίρης ΚΑΡΑΤΣΟΓΙΑΝΝΗ
 Ο Νικόλαος Ε. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ μετά
 της

ΔΩΡΕΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ

1. ΑΛΕΚΟΣ ΠΟΛΥΖΟΣ 15.000
2. ΕΙΡΗΝΗ ΣΑΜΙΟΥ 15.000
3. ΜΥΡΣΙΝΗ ΚΑΡΒΟΥΝΙΕΡΗ
 5.000
4. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΠΟΔΗΜΑΤΗΣ
 10.000
5. ΜΑΡΙΑ ΚΑΠΙΡΗ 5.000

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Όσοι θέλουν να στείλουν κείμενα ή φωτογραφίες για δημοσίευση παρακαλούνται να τα ταχυδρομήσουν στην διεύθυνση:

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΝΙΚΕΛΛΗΣ
 ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ 39 Τ.Κ. 106 82 ΑΘΗΝΑ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΗ ΣΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ-ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΓΜΑΤΩΝ-ΕΠΙΠΛΑΜΕΝΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ-ΒΑΤΕΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

ΖΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΔΩΜΑΤ.	ΚΑΙΝΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ & FAX
EIPHRN OMHROS VATERA BEACH	ΕΙΡΗΝΗ ΕΠΕ K.E. Ταρούν O.E. VATERA BEACH A.E.	Κουδούνις Γγ. Ταρούνης Καν. Μαλάκης Βαρ.	Γ Γ Γ	66 24 24	116 45 44	Βατερά - Βατερά - Βατερά -	Κωδ 61252 - 10 61486-61444-45 61212 FAX:61164
ΔΩΜΑΤΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΔΩΜΑΤ.	ΚΑΙΝΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ - FAX
Bouδούρης Ελευθέριος NEPAIDIA Νικέλλης Θεο. Καρβίτας Γεώργ. Καρσαλής Περ. Καρουμάνος Δημ. Κουνής Ελένη Κύδονης Ευστράτιος Ζυγούνη Ειρήνη Ζούρης Ευστράτιος Παπαδόπουλος Δημήτριος Σάντος Γεώργιος Χουρουζής Ευστράτιος	Αρού Προκοπού Νικέλλης Θεο. Καρβίτας Γεώργ. Καρσαλής Περ. Καρουμάνος Δημήτριος Κουνής Ελένη Κύδονης Ευστράτιος Ζυγούνη Ειρήνη Ζούρης Ευστράτιος Παπαδόπουλος Δημήτριος Σάντος Γεώργιος Χουρουζής Ευστράτιος	Α Γ Γ Β Β Γ Α Γ Γ Β Γ Β Β	15 11 4 3 5 10 7 5 5 2 2 4	45 22 8 6 10 10 13 9 10 5 5 8 80	Βατερά - Βατερά - Βατερά - " " " " " " " " " " " " " " " " " "	Βατερά - Βατερά - Βατερά - " " " " " " " " " " " " " " " " " "	61310 - 61447 61272 61427 -- 61158 -- 61112 61394 61462 61252-61259 61417 -- 61229-61270
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΚΑΤΗΓ.	ΔΩΜΑΤ.	ΚΑΙΝΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ - FAX
APISIN Kardarachou M. Kontos Ioann. MADONA STUDIOS NEFELAH Πάγκα Γιώρ. Παπαδ Μαργυ.	Βουλασίκης Αρισ. Κανδραχου Μηρ. Κόντος Ιωάννης Μαδανίτσας Βάτος Νεφέλη Α.Ε. Πάγκα Γιώρ. Παπαδ Μαργυ.	Α. Β. Γ. Β. Β. Μ. Μ. Μ. Β. Γ.	17 4 6 10 15 5 5 4	30 16 12 20 37 15 15 8	Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά -	Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά - Βατερά -	61331 61483 -- 61220-21 61479 61341 61466- 61293
CAMPING EE DIONYEOΣ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΚΑΤΗΓ.	DYNAMICOTHTA	ΔΙΕΥΘΥΝΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ - FAX
	AIONYEOΣ A.E.	Τσαγκουράς Χ.	Γ	300 άτονα, 700 σκηνές 30 προδοτάτα	BATEPA ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ	61340 6151-54 FAX:61155	

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
«Σ Ο Λ Ω Ν»
Σόλωνος 116 - Αθήνα
Τηλ.: 36.10.366

ΘΕΟΔΟΓΟΣ ΝΙΚΕΛΑΗΣ
ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ
Στουρνάρα 39 - Αθήνα
Τηλ.: 36.02.182

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ
ΨΗΣΤΑΡΙΑ
Λευκωσίας 40
Τηλ.: 86.26.566

ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΙΚΕΛΑΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Στουρνάρα 39 - Αθήνα
Τηλ.: 36.02.665

ΦΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙ»
ΦΡΕΣΚΑ ΨΑΡΙΑ - ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΟΥΖΟΜΕΖΕΔΩΝ
ΔΙΠΛΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
Δημητρίου και Θεοχάρη Αγγελέρου
ΑΠΟΣ ΦΩΚΑΣ ΤΗΛ.: 0252 61465

ΠΕΤΡΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ - ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Σόλωνος 125 - Αθήνα
Τηλ.: 36.33.385

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΞΥΛΙΝΩΝ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΑΦΩΝ Θ. ΚΟΥΣΚΟΥ
Τηλ.: 99.14.411

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ
ΙΑΤΡΟΣ - ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ
Νάξου 10-12 - Κυψέλη
Τηλ.: 86.19.512

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΕΛΕΚΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ·ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Βαλαωρίτου 23Α Μυτιλήνη
Τηλ.: 0251 - 28.992
Τηλ.: 0252 - 61.242
Άδειαι - επιβλέψεις

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ
Γ. ΤΣΑΤΣΟΣ - Ι. ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ
• Οργάνωση - Επίβλεψη Επιχ/σεων
• Μηχανογραφική τήρηση βιβλίων
όλων των κατηγοριών
• Φορολογικές δηλώσεις - Συμβιβα-
σμοί
• Συστάσεις - Λύσεις Εταιρειών κ.λ.π.
ΘΗΣΕΩΣ 179 - ΚΑΛΛΙΘΕΑ -
ΤΗΛ.: 95.11.173 - 95.25.264

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ - ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
ΒΑΤΕΡΑ
ΜΑΡΙΑ ΧΑΧΑΔΑΚΗ
Τηλ.: 0252-61270

ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ ΑΤΕΝΕ
14ο χιλ. ΑΘΗΝΩΝ ΛΑΜΙΑΣ
Τηλ.: 80.82.801 - 80.82.802